

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 5.—Núm. 194.—Diumenge 1.er de Maig de 1904.

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volem Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volem que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causas: volem ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volèm, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

La premsa patriòtera

Lo criteri que sosté la premsa de Madrid sempre que's suscitan qüestions que pertanyen a Catalunya, desvirtuant los sentiments de quasi totes las regions espanyolas envers nosaltres, és irritant y no pot inspirarnos més que fastich. Quan per un aconeximent qualsevol se mou l'esperit català, surt la premsa patriòtera parlant de separatismes y d'exclusivismes odiosos, quan són ells y solament ells los que donan clara mostra d'un exclusivisme que ataca nostre amor propi.

Defensem que nostre llenguatge posi a Catalunya de totes las prerrogatives que de dret li pertocan, que siga l'idioma català considerat com idioma oficial dins de casa nostra, y nos contestan tot seguit que lo que nosaltres demanem són privilegis. ¿Hont són los privilegis? No havem manifestat diferents vegades que veuriam ab satisfacció y que mirariam sempre ab simpatia que altrás nacionalitats espanyolas, com la Basconia y Galicia, reivindicassin l'ús oficial de llur idioma? Sempre aixeca la veu qui menys dret té a parlar. Ells que han imposat forsadament, com a signe de poder, com si's tractés de pobles de rassa inferior o d'un dret de conquesta, lo seu llenguatge a tot Espanya, tremolan d'enutg y d'indignació llevant la cara als mots insultants d'exclusivistes y separatistas.

Aixequem un himne a las gloriosas gestas de la vella Catalunya, a las institucions lliberals y democráticas de la confederació catalana-aragonesa y com si res fossin, com si's tractés d'un poble sense historia o de un passat que no valgués la pena de recordar, pretenen fins imposarnos la seva historia, anulant un passat esplendorós, incomparable ab las glorias més lleítimas del primer Estat d'Europa durant los segles mitjvals.

Surtint del terror polítich y fent consideracions de l'ordre econòmic y social, som també titllats d'egoístas per la gent de Madrid, pels qui no assimilan altre fruit intelectual que ls articles estampats en aquella premsa que exerceix una influencia tan funesta. Demana Catalunya o una regió de la mateixa o bé Barcelona y altrás poblacions industrials, reformas de caràcter econòmic que permetin la conservació de la riquesa o la creació de novas fonts de producció y que solucionin d'una vegada las fondas crisis que'ns aclaparan, y no solament no troban resso a aquestas aspiracions, sino que són causa de fermas protestas en las quals surt a relleu a cada moment lo que'n diuen egoisme dels catalans. Demana l'industria farina la admisión temporal com únic remey pera que no quedin tançadas una infinitat de fabricas y milers d'obers no's veigin ab lo desamparó més complet. Se demana als governs la necessitat de buscar mercats nous que substitueixin als que s'han perdut pels desacerts que han comés los polítichs mangonadors dels interessos de l'Estat, a fi de colocal los productes sobrants dels nostres camps y de nostra industria. Se demanan zonas neutrals, ports francs... Tot és inútil: l'opinió de l'immensa majoria dels espanyols está en contra dels nostres intercessos sigan morals o materials y per aquest costat res podem esperar.

Tanta tasca és la de la premsa espanyolista. No hi valen los desenganys, ni la experiencia adquirida pels erros comesos. Són tradicionalistas ab tota l'estensió de la paraula. També pensan com ells lo Comte duch d'Orléans y'l seu odi a Catalunya li féu perdre Portugal y agravá la qüestió de Paissos Baixos. Seguint la política de l'intransigencia que'l'Espanya dins d'Europa reduida als límits actuals y's perdé a América un

colossal imperi que a un altre poble l'hauria fet rich y poderós. Seguint aquesta política la premsa espanyolista, egoista y explotadora de l'ignorancia, fou la principal culpable dels darrers desastres soferts, y empenyerá sempre a l'Estat espanyol per la rápida pendent d'una destrucció total.

Qui sap ahont la portaria avuy lo odi enverinat que manifesta contra Catalunya, si nosaltres no contestessim sempre ab lo despreciu insultu que contra nosaltres vomitan.

Nostra democracia

L'esperit democrátich d'Espanya, si és que ha existit ab govern unitari, ha desaparegut; proba evident de que evolucionem, progressem al revés. Aquí tothom és apocat, cobart en ideas... lo qui las té; necessitem definidors, exposadors, que, despotícamment, desprecian als seus respectius remats d'ovellas, ells que són tan despreciables, y fan objecte just de burla a tots los espanyols, als ulls de las nacions amigas de la democracia que ab perfecta rahó'ns tenen per advocats al salvatgisme, sino per salvatges complets.

Es curiós observar com vá augmentant lo descaro absolutista dels nomenats avensats; però potser ho és més com, a mida que's vá reduint lo número dels definidors avensats, sas paraulas són més violentas, més imperiosas, y sas amenassas més terroríficas.

Com si s'haguessin tornat muts, poch a poch y un a un, deixan de predicar redempció... al seu modo; fins lo gran futur (?) president de la República Espanyola, no's presta al joch de la propaganda lerrouxista y a Catalunya se pot dir que Lerroux impera y mana las masses.

Están en caràcter, no poden fer altra cosa; manejan hábilment los tochs efectistas, mentres per sota má, y fins descaradament, treballan per casa seva. ¿Se li pot acudir al qui conegui'l moviment catalanista suposar que té també definidors?

Es en la seva essencia'l catalanisme un moviment democrátich, intelectual en sa propagació, absolutament individualista, tres condicions que'l posan a la mateixa altura del moviment més humanitari del món. Nosaltres no'n coneixem altre que ho sigui més.

Té apóstols de sa doctrina, verdaters apóstols, homes no apocats, de ideas valentas, exposadas ab fé, convenciment y valentia, mes no té definidors; un catalanista jamay imposa lo seu criteri a un altre y la miseria d'una forma de govern, no indisposa als que abans que tot són aimants de la Catalunya desitjada, de la Catalunya autònoma.

Tan democrática és aquesta autonomia que agermana a tots nosaltres, que no admé categorías y dona perfecte dret d'exposició dels ideals quan cada un creu ocasió oportuna, y'ls actes d'un són respectats per tots, donchs són fills del gran amor a la estimada terra nostra.

Se'ns acudeix un exemple pera acabar: Es Catalunya una mare, és nostra mare comú, que bé desitja que tots sos fills la besin a l'hora, però que agraeix igualment los petons de cada un. Ab pocas horas de diferencia uns quants fills s'han acostat a besarla, y ella igualment ha agrait lo petó de Carner que'l de Cambó.

UN POEMA EN UN CRIT

Fa pochos dies, en un dels teatres de Barcelona que cultivan la sarsuela embrutidora anomenada de género chico y quins prototips són la Granvia y la célebre Marxa de Cádiz, a quals acords s'enviava a morir de

gana y malalties milers de fills de mares que prou falta fan avuy per conreyar terras abandonadas y empobridas, ocoregué un cas que per sa senzillesa y naturalitat parla ben alt en favor de son simpátich protagonista.

Se representava una sarsuela nova qual nom no recordem y que cap falta ns fa saber; era autor de sa partitura en Vives, l'inspirat autor de la cansó tant coneguda de tots los bons catalans, del plany d'anyoransa del qui en sa lluita per la vida se veu obligat a sortir de la patria y anar a llunyanas terras a cercar fortuna, del cant de l'Emigrant.

Al finalisar l'obra l'ovació fou estruendosa, y son autor, cridat ab insistencia, no tingué més remey que sortir a saludar al públich qui al veure'l li tributá grans aplaudiments.

Que hable, que hable! Lo músich se vegé obligat a pendrer la paraula. L'emoció, la dificultat de coordinar sas ideas en aquells moments o alguna altra causa tant sols d'ell coneguda, l'impedí fer l'indispensable discurs de gracias y arrancantse després de breus instants de lluita interior, digué únicament:

—Senyors, visca Catalunya! No's pot, en menys paraulas, escriure tot un poema! Quán poch parlá y quant y quant digué! Quina reproducció del vers de l'Emigrant. Quina protesta més eloquent contra aquell mateix públich que tant lo festejava. Quin plany de l'anima catalana obligada per la brutal necessitat de viurer a posarse al servey de las chulas y toreros, sempiterns y únichs personatges que's mouen en sas ridicolas escenas, sempre iguals, sempre calcadas las unas de las altrás.

Visca Catalunya, los hi deya; Catalunya que poch a poch ha arribat a perdrer de si mateixa la noció, que no's recorda lo que ha sigut y lo que té d'ésser; que a copia de sentir tanta música torera ha anat baixant sense adonarsen fins a posarse al nivell dels demés pobles que forman la trista Espanya d'avuy dia.

Visca Catalunya, que tant nos costa d'aixecar altra vegada.

Y com jo, tenint forosament de viurer, si escrich música seriosa, de la de bona mena, culliré molts aplausos y res mes, y no se'n viu tan sols de gloria, no'm queda altre remey que baixar fins a vosaltres, los del gust estragat, los mateixos que feu viurer la premsa dels cinch cèntims... Y aquí'm teniu cultivant música per horas y recullint uns èxits que'm deshonoran.

Aixís entenem lo visca Catalunya que doná en Vives aquella nit en lo teatre; no's pot compendrer en altra forma.

Que's fassi rich per aquest cantó li desitjem al mestre inspirat, però que no l'abandoni lo cultiu de la bona música, que no sabem si aquesta molt li omplirà sa calaxera, pero si estem segurs de que portará lluny, ben lluny la seva fama.

Pius X y la música d'Iglesia

Monsieur Charles Bordes, lo conegut director de la Schola Cantorum que no fá gaire tingerem ocasió de sentir a Barcelona, dona compte de una audiencia que li concedí'l Sant Pare. Diu:

«No volguent sortir de Roma sens haver vist d'aprop a Pius X, vaig demanar per ésser rebut al Vaticá. Tot seguit me fou acordada audiencia. Avuy dia cap cerimonial regula las vistas pontificals y sense testimonis Sa Santetat reb las personas que desitjan lo favor de tindre ab ell una entrevista.

Tot seguit lo Sant Pare's posá a parlarme de la reforma de la música d'Iglesia, que, com tots saben, és objecte de sa constant preocupació.

Sent patriarca de Venecia, digué, ja la meditava aquesta reforma, de manera que en 1893 quan Lleó XIII maná practicar una gran informació sobre aquest punt, jo mateix li vaig enviar tot mon pensament exposat en un llarch rotum del tot igual al motu proprio que acabo de sancionar de tota ma autoritat.

Conech bé las dificultats que ha de trobar aquesta reforma; no será la obra d'un dia! suprimir en las iglesias la música de ball y d'òpera, de fer retornar los músichs cristians a l'estudi de l'art gregoriá y de l'art polifònic del setzè segle, de restituir al cant litúrgich sa primitiva puresa. S'han de combatar malas costums inveteradas; vosaltres que sou joves y decidits desitjaria veureho fet desde demá. Treballéu fort però sense precipitacions y sense enfados y fiense a la vigilancia y sabiduria del Papat. Estiguéu segurs de que pendré totes las midas necessarias. Obraré de manera suau, suaviter y, afegí'l Sant Pare tot somrient, si convé fortiter.

Me preguntá després si havia assistit a la missa de Sant Pere y quina impressió m'havían causat los cantos gregorians. Vos han causat admiració, veritat? No obstant he sentir a dir que no tots pensan com vos.

Al veurer quán afectuós ab mi's mostrava, me vaig decidir a enraonar ab entera llibertat y li vaig contar que una dama de la societat romana, al sentirme expressar ma fonda admiració, m'havia tractat de lutherá.

Pius X somrigué y continuá a interrogarme sobre l'efecte que m'havia produhit lo ensambla de la cerimonia y recordant las melodias deplorables d'unas trompetas de plata que sonavan quan l'entrada del Papa y en l'acte de l'elevació me vaig atrevir a indicarli y abans d'haverho acabat de dir, lo Papa exclamá:

Le trombe ah! sí, le trombe. Tot seguit vaig donar ordre de que cambiessin de motu. M'agrada molt la música, totes las músicas, m'agrada Bach, los grans sinfonistas y fins las bonas óperas; aquestas músicas són admirables, però'l seu lloch no és a l'Iglesia; s'hi han anat introduint poquet a poquet;—ja las sabrem fer surtir...—me'n recordo forsa que un dia que deya missa, en lo moment de la consagració vaig sentir una veu que cantava: Mira, o Normal...

En aquest moment s'alsá'l Sant Pare y regirant un munt de papers que hi havia demunt d'una taula, m'ensenyá uns retalls de periòdich.

Eran del Canadá y contenian una llista-programa de las obras musicals executadas en las iglesias de Montreal lo dia de Pasqua. N'hi havia de tota mena. M'anava mostrant ab lo dit alguns d'aquells programás y ab certa ironia'm preguntava si a París també's feya aixís.

—Sí, pare, per desgracia.

—Continuéu la vostra obra'm digué'l Papa despedintme. Vos prometo que dins de poch la vostra obra, la Schola Cantorum rebrá públich testimoni de l'interés que sento pels vostres esforços. Veureu com poch a poch tothom vindrá a vosaltres.

Me despedí del Papa, rebuda sa benedició y emportantme ben convensut de que res al món farà desviar a Pius X de la ruta que s'ha trassat en aquesta reforma.

No cal ferse ilusions; per portar a cap aquestas reformas se presentarán mil dificultats, mil resistencias. La costum, que és una segona vida, farà que a la gent li costi d'acostumarshi, sobre tot en certas grans capitales, a anar a l'Iglesia a assistir a uns funerals o a una missa de casament sense sentir un Requiem de Mozart o l'Ave Maria de Gounod. Fins hi haurá temor per part d'alguns, de veurer en los primers temps, disminuir la concurrencia.

Però quan la reforma siga un fet y quan las comissions que s'han de nomenar a Fransa, a Alemanya, a

Espanya, etc., hagin funcionat un quant temps y quan las escolas instituidas hagin format un nombre sufficient de choristas capassos d'interpretar la música sacra y quan, finalment, los músichs que ja treballan haurán proporcionat las composicions destinadas a substituir aquellas que han de quedar proscrias; allavors lo públich compendrá que Pius X tenia rahó d'empendrer ab tanta energia y perseverancia una obra hermosa y tan gran: la restitució de la música gregoriana a l'Iglesia catòlica.

Desenganys egipcíachs

Está sent objecte de comentaris a París un cas ben curiós y que demostra que la rassa dels babaus no degenera ni mia. Es l'eterna historia dels milions d'en Bonet, aquell célebre rey de Madagascar, de l'oncle d'América, del tresor amagat durant los horrors d'una guerra civil, etzètera, etc.

Es lo cas que forsa anys enrera surtí de Fransa un individu en busca de fortuna. Passá molt temps y res se sapigué d'ell fins que un dia sos parents tingueren noticias de que era a Egipte y que allá havia fet una fortuna inmensa traficant ab cotóns. Lo Joan a secas aná cambiant per sa familia; se torná l'oncle Joan, lo senyor oncle Joan y finalment unánimament sos parents l'elevaren a la dignitat de Pachá: l'oncle Joan-Pachá l'anomenavan.

Tot era escriure a Egipte, als consuls d'aquell país, esperant sempre veurer arribar algun regalet valios que'ls tregués de pena. Feina inútil, l'oncle Joan-Pachá no responia, se feya'l suech ab gran desesperació de tota la mainada, que poch a poch havia anat perdent las esperansas de poguerse menjar las truitas tantas voltas somniadas.

Quan arribá un dia, quin día! pels fils telegráfichs vingué la gran nova. Sa excelencia, l'oncle llegendari, lo tan desitjat Joan-Pachá anunciava sa vinguda y sense pendrer cap pena de donar explicacions de son casi secular mutisme, aixís, a secas, com una bomba'ls arribava'l telegrama.

Esperéume a l'estació, tal dia y tal hora.

Quina febre s'apoderá de tota la familia y quin moviment a casa del quefe reconegut de tota la parentela, comerciant acreditat d'un barri cèntrich. A corre-cuita's feren forsa gastos pera rebre dignament un milionari, res se considerava prou bò per semblant home.

Finalment lo sol, molts dias amagat darrera de las bromas, se decidí lo jorn de l'arribada a foradar los núvols per poguer enllumenar lo quadro esplendorós que en l'andén formava tota la parentela endiumenjada.

—¡Visca l'oncle Joan!—cridá tothom...

Y'l Pachá somrient a tots los remerciava.

Cap a casa'l comerciant s'empenygué la caminata. Quatre cops de raspall y tot seguit los peus sota la taula. De tots agasatjat l'oncle rialler se mostrava; sa conversa n'era agradable per demés y per tots n'hi havia de bons mots, fins per las criadas. Acabat lo banquet, fetas las libacions que al café seguiren y encos ben escullits habanos, l'oncle Joan-Pachá mostrá desitjos de contestar als obsequis rebuts y com, per son viatge precipitat, havia quedat allá baix a Alexandria la maleta portadora dels regals, digué que anava a fer unas compres y treyentse un carnet de la butxaca, tallá un taló de vint mil francs contra'l Banc de Fransa donantlo al comerciant pera que'l fes anar a cobrar. Com era la tarde y hora en que'l Banc tancat estava, lo comerciant li féu observar que fins l'ensendemá no'l pagarian y que no

Representació directa de las primeras casas en Ornamentació, Orfebreria y Arts Decorativas religiosa J. Caballé y Goyeneche

s'amoinés que la cosa no portava tanta pressa. L'oncle Joan quedà molt i molt contrariat...

La mort d'un àngel

Fins que vam ésser al cim de la «Creuet» y varem fer alto, redresant en la sella'l còs, y estirant los muscles...

Ornamentació Sagrada Ornamentals confeccionats de totes classes y teixits d'or y plata...

Orfebreria Religiosa Servey complet per Iglesias y oratoris.

Estatuaria Religiosa Imatges de talla, en fusta, marbre, pedra y Cartró Fibra...

drer que'l matxo també ha arribat a un dels fons del camí y torna a enfilar-se. Més tart, una claror blanca...

devian ser carrers... ¿Qui hi baixa? Manolo va declarar que, o se li permetia treure sas manys de genet...

Lo sol cayent omplia la cambra, guaitant dins de l'alcoba... lo canari reïlaba, vessant de la gabinet notes vibrants y arpegis...

prossèlits la política de l'espavilat mallorquí, és en lo que s'anomena la massa neutra. Allí sí que hi ha pasta y prou que'n confia en Maura...

FERRÁN DE QUEROL. Bofarull 22 juny 1903. (De l'Il·lustració Catalana.)

Comentarios De política

Molts temen que'ls èxits d'en Maura, més aparatosos que reals, més deguts a la campanya desatentada dels periòdics de Madrid...

Notas Lo conveni anglo-francès sobre'l Marroch, ha alarmat de mala manera a la premsa rotativa de Madrid.

Que un poble salvatge fassi salvajades és tan natural com que las criatures fassin criaturades. Per això no'ns estranya—¡qu'èns ha d'estranyar!

Xocolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fàbrica pera complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un dipòsit, ahont los clients hi trovarán surtit de tolas las classes que fabrica la casa **Poblet** y als mateixos preus que aquí. Lo dipòsit está instalat en lo **Colmado Pelayo**, Rambla de Canaletas, 9, Barcelona.

Notas d'art

Vostès no están enterats de lo que passà a n'en Zuloaga a la darrera Exposició Universal de París? No és estrany perquè la cosa s'ha dut d'allò més callada. Donchs, senzillament, que presentà un quadro seu a la secció de pintura y'l Jurat espanyol li rebutjà. Cosa la més natural de aquest món: l'artista estava, al presentarlo, en lo seu perfecte dret; y'l Jurat, rebutjant l'obra, sens dubte per no creure'la ab prous mèrits, feya ús d'un dret que ningú li negaria.

Però en Zuloaga no tingué per convenient lo donarse per la pell, y s'enginyà pera que'l quadro fos exposat a París, en un lloch ahont los Jurats d'aquende los Pirineos no hi tinguessin carta blanca.

Y succel, que la crítica parisenca, un bon xich diferenta de la que aquí s'estila, feu grans elogis de l'obra d'en Zuloaga. Venia a dir, (en francès: això explica que a Madrid hagin tardat prop de quatre anys a enterar-se), que de pintors com l'artista vascongat no se'n veuen cada día a París; y a fé que París és lo punt de reunió dels caps d'ala que's produeixen a tots los indrets del món. ¡Mireuvos que tenen unas sortidas, los crítichs, a l'extranger...!

Donchs, bueno; tot sigué hù: sortir ab aquest trencat la crítica de la capital de Fransa y fer passos los qui están encarregats d'aplegar obras pel Mussèu de Bruselas pera adquirir la pintura rebutjada, fou cosa que jo no he pogut posar en clar los qui portaren ventajita. Lo cert és que'l quadro passà la frontera belga y a Bruselas faltan quadros... y res més...

Es dir, si: que també'ls belgas tenen un modo de portarse ab los del gremi que, ¡vaja!... Tant bon punt se vegegen propietaris de la tela, més contents que un noy ab unas sabatas novias, tingueren la gran pensada de penjarla a n'e'l lloch de preferencia; y a sota mateix del quadro hi encastaren un cartellet que deya, poch més o menys:

«Rebutjat pel Jurat espanyol de 1900.»
¡Ara vegin, quin modo de senyalar!

Res, donchs: que d'aquest cas, y altres semblants, sembla que n'han hagut esment los qui portan la batuta de l'Art a la capital d'Espanya; y al notar que a l'extranger nos tenen presa la mida, no'n vulguin més de trifucas, ara que ja tenim al demunt l'Exposició Nacional de Bellas Arts. Jurats que fan renuncia del càrrech; altres que no fan renuncia, però... d'escama demáninne. Y és que las cosas s'han posat a tal extrèm; costa tant d'enderrocàr tota aquesta taifa d'idols de cartró pedra que s'amparan a redors d'Academies y demés Centres més o menys oficials, consentits per l'ignorancia y adorats per tants servidors de l'Art com campan per aquesta beneida terra, que la tasca dels Jurats a Espanya, (de's Jurats conscients, sèrios y de bona fé,) en aquestas com en altras qüestions, és una obra de titans.

Lo cert és que la cosa presenta mal carís. Prou que ho deya en S.-A., que'n sab la prima, l'altre día en un article que publicava a l'*Heraldo* (de Madrid).

«Válgame Dios, que cosas se van a óir en la futura Exposición!»
Ja ho crech que sí, que darà joch la comedia...
Compro una entrada a taquilla y al galliner falta gent.

QUIQUET.

NOVAS

A la una de la tarde d'avu tindrà lloch en la gran Sala de Llotja de Barcelona la poètica festa dels Jochs Florals.

Aquesta festa, que ha sigut lo bresol del modern renaixement literari y fins polítich de Catalunya, té per nosaltres aquest any l'atractiu de formar part del consistori tres distingits

tarragonins: los senyors de Querol, Moragas y Montoliu.

Nostre respectable amich senyor Querol está encarregat del discurs de gracias en los Jochs Florals, quin discurs, que és un càntich d'amor a Tarragona, tindrèm lo gust de publicar sencer en lo número pròxim.

Ab motiu d'un solt que publicarem en nostre darrer número, referent al nomenament del Sr. Freixa pel càrrech de President de la Comissió provincial, lo *Diario de Tarragona* sortí a la defensa de l'esmentat senyor, fentnos saber que'l senyor Freixa ha treballat molt per la provincia y que quan ha convingut s'ha traslladat a Madrid, pagando de su bolsillo los gastos de viage, pera defendre'ls interessos de la provincia de Tarragona, y que en la qüestió dels camins vehinals feu també molts treballs pera que la provincia obtingués lo major número de kilòmetres possible.

Li concedim siga veritat lo de pagando de su bolsillo, però en quant a lo d'anar a la Cort pera defendre'ls interessos de la provincia ja es més discutible, perquè o bé'l senyor Freixa té molt poca influencia o allà no ha defensat res; al menys fins aquí no han arribat las resolucions favorables, donchs si malament anava la Diputació, malament va encara, y si malament anava la provincia ara va pitjor.

Diu després lo *Diario* que en lloch de alumniar (?) valdria més que'ns cuidessim de casa nostra, y per aquí se la enfila tractant de mortificar a regidors molt estimats nostres que en ús del seu perfecte dret demanaren a l'Ajuntament sis mesos de llicencia.

Hem de rebutjar lo dictat de calumniadors que'ns enjega'l *Diario*, ab cap rahó que pugui abonarlo y ab una carencia absoluta d'autoritat, que l'aclapara. No podrà'l confrare, ab tot y las molts campanyas que Lo CAMP ha sostingut, trobar una sola paraula que malmeti l'honra o la dignitat de ningú: hi trobarà, sí, molts y molt cruas veritats pera aquells que han insultat, injuriat y calunniat a tort y a dret, acabant quasi sempre per implorar perdó y besar las mans de l'enemich que ab sa clemencia'ls ha deixat més petits, més rastres y més despreciables.

Això per una banda. Per l'altra, prou sab lo confrare que'ls regidors a qui's refereix no pertanyen a nostra comunitat política perquè en aquesta casa no ho coneixem això. Aquí sols coneixem lo fer bona administració y defensar honradament los interessos de Tarragona, y baix aquest punt de vista és clar que aquells senyors forman al nostre costat. Aquí no hi ha quefes que'ns manin, ni conveniencias polítichs que'ns lliguin, ni llureyas més o menys vistosas que'ns obliguin a obrar en determinat sentit: tots estèm en completa llibertat pera obrar segons la conciencia'ns dicti.

Respecte a que res feren aque'ls regidors en lo bien prop-passat, no és aquesta ocasió de discutirlo, però sí que li farèm avinent al *Diario* que's recordi d'una sessió en que cert President d'Hisenda presentà aquell cèlebre parer proposant un impost municipal sobre las canals (si no recordem malament) y que fins arribà a demanar y obtindre sessió secreta. Qui feu aquella planxa, si que no serveix pera res de bò a casa la ciutat.

Cridèm l'atenció dels encarregats de la policia urbana. Las minyonas de servey se comensan ja a desvergonyir massa y són molts las que deixan de cumplir l'ordre donada per l'ex-alcalde Pallarès referent a las escombrarias.

Si no s'hi posa prompte correctiu tornarem a presenciar com los ramats de gossos forasters y malcarats vindrán de nou a Tarragona a furgar los munts d'escombrarias ab evident perill de las pantorrillas dels viandants.

Se vé parlant ab molta insistencia d'un casament polítich que tal vegada s'efectuará avuy mateix, entre una fracció del marianisme y alguns re-

sidiuus de la conservaduria disident. Com a conseqüencia d'aquesta boda, desapareixeria un periòdich local que d'un quant temps ha anat molt a menos, a pesar d'haverseli allargat lo nom.

Sembla que'ls capítols han sigut un xich laboriosos y no han deixat gaire satisfetas a abduas parts contrayents, per quin motiu, l'enllás se farà a la quieti y sense ostentació. Veurem si's confirman aquests rumors y si hi haurá esquellotada.

—Camisas y corbatas alta novetat. Camiseria de Pau Brú, comte de Rius, 20.

Los *Boletines oficiales* de la provincia, corresponents als días 6 7 8 y 9 d'Abril publican una llarga relació de fincas d'aquesta ciutat que están subjectas a censals per cantitats insignificants, que varían entre 5 y 80 cèntims de pesseta anyals a favor de diferentas corporacions religiosas y de la Corona.

Aquestos censals que molts propietaris ignoran que gravitin sobre sas fincas, han sigut cedits a un D. Valentín Requena Sintés y's concedeix als propietaris un mes de plasso pera que pugan fer ús del dret de lluirlos.

Tot això está bé. Lo que ja no ho está és que en lo mateix anunci oficial se digui que no especificándose en el expediente quienes sean éstos (los propietarios) se les hace saber por medio de este anuncio que pueden ejercitar el mencionado derecho.

Si no estessim acostumats a veurer com l'administració espanyola tracta als contribuents, l'anunci de que'ns ocupem nos donaria la mostra. ¿Es a dir que per avisarlos pera que no se'ls ocasionin perjudicis, l'administració no sab qui són los propietaris? ¿Donchs, qui paga la contribució? ¿Però que serveix l'amillament?

Si l'Administració no té medis de saber qui són los amos de las fincas no sabem qui podrà saberho. Res, que's descuidin los propietaris y ja veurán com després de trascorregut lo mes de plasso, se presentarà lo D. Valentín Requena y ho consignarà qui són y ahont viuen, no obstant no especificarse en el expediente.

De volguerse tractar als propietaris com deuria, res costaria haverlos avisat nominalment, cosa que no era tant difícil, majorment tractantse de censals que si no s'han pagat ja sigut per culpa de l'Hisenda, que sens dubte, per tractarse de cantitats insignificants no'ls ha reclamat may.

Lo sistema d'anunciar cosas que poden ésser de relativa importancia sols en lo *Boletín oficial*, és molt cómodo per l'Administració, mes resulta ben molest pera'ls contribuents, puig la majoria d'ells no'l veuen may lo periòdich oficial.

Malgrat la nostra indicació de la passada, continúa tota la gitaneria andante possessionadas de las aceras y entradas del carrer de Portalet.

Senyor Alcalde: ja que'ls seus subordinats no fan cas de las nostras queixas a, vostè las encomanem pera que lliuri a n'aquells vehins d'un espectacle ben poch edificant y que desdiu d'un dels punts més cèntrichs de Tarragona.

—Orfebreria religiosa y ornamentos d'Iglesia.—J. CABALLÉ GONYENECHÉ.

L'arch de triomf, única obra que durant las darreras festas reals donà als forasters bona idea de la ciutat, fá ja'ls últims badalls.

Com Tarragona, rosa d'un jorn, és aquest arch. Trets los escuts, las banderas y'ls lleóns que li davan cert aire magestuós, ja sols queda la trista carcanada, imatge viva de la nostra pobre població, convertida en inmensa calavera, sense vida, sense alé y sense energias.

Havem rebut la novela de costums barceloninas quin títol és: «La Fabricant». En lo número vinent tindrèm lo gust de parlarne.

Remercièm a son autora D.ª Dolores Moncerdá per son graciós envio.

Hem tingut lo gust de saludar a n'aquesta ciutat al nostre estimat company lo distingit Secretari de la «Universitat Catalana» En Miquel Farreras Munner.

—Convalecencias.—Ovi Lecitina Giol.

La distingida esposa de nostre ben-volgut amich D. Ferrán de Querol donà a llum lo dijous passat un hermos nen.

Felicitèm de tot cor a la familia Querol per lo felis naixement de son fill.

—Neurastenias.—Neurastègeno Sugrañes.

La societat «Centre Catalá», desitjosa, com sempre, de complaure als senyors socis y a sas respectivas familias, té auunciada pera aquesta nit, a las nou, una escullida funció. Se posarà en escena lo preciós drama en tres actes y en prosa «Aurora», original de don Joaquim Dienta.

Perà poguer presentar l'obra ab tota propietat, l'esmentat Centre no ha reparat en fer gastos.

Són diferents los agricultors que han fet repodar las vinyas que més sofriren de la pedregada d'ara fa poch días.

Sembla que l'operació donarà uns resultats molt regulars; puig tornan a rebrotar a més y andar y treuen sos corresponents ramets, que encara que no serán los de la primera brotada, ni en forsa ni en sanitat, no deixarán de contribuir molt a amorrar una pèrdua que en molts vinyas hauria sigut total.

—Pernils gallegos Sobressadas de Mallorca. Sixto Villalba, San Miquel, 23.

Lo diumenge passat se celebrà una corrida de novillos que sembla no fou de l'agrado del públich, que fins demostrà als toreros sas simpatias al bell mitj de la Rambla quan tornava de la funció, obsequiantlos ab una regular cantitat de bossins de fanch.

Las empresas que tenen a son càrrech aquesta desgraciada plassa de Tarragona són dignes d'aplausu y d'encoratjament. Al menys contribueixen a desacreditar l'espectáculo nacional.

Per extranyesas, la nostra terra. S'ha fet un gasto considerable establint xarxa telefònica d'aquí a Reus. Tothom que vulgui pot enraonar, però telefonar no pot ésser. Ho tenim privat del metge y continuem condemnats a tindre d'utilisar lo telegraf únicament, com si diguessim: la galera.

Los gobernants van ja donant probas evidents de la sinceritat de las promesas y oferiments que ab major o menor quantitat de salvetats y distingos han vingut fent segons lo lloch ahont se trobavan y la mena de personal que'ls rodejavan.

La pauta de las bonas disposicions dels senyors que manejan las cireras la tenim a la vista no gaire lluny: a Lleyda.

En una elecció parcial de diputats provincials va resultar elegit un regionalista. Això feu, naturalment, posar lo crit al cel als caciquistas que, governador en cap, se coaligaren y fent ús de tots los medis que a má tingueren, conseguiren l'anulació d'aquesta elecció.

Aixis compleixen y cumpliran sempre sos oferiments aquests polítichs que per obtindre únicament unas horas de popularitat, un succés propi tant sols de melodrama, res los fa d'oferir la lluna y las estrelles.

A las promesas d'en Maura, lo més sincer de tots ells, han contestat tot seguit las obras del ponci de Lleyda.

La Banda del Regiment Infanteria Almansa executarà avuy a la Rambla de St. Joan, las passas següents: 1.ª «Aguá, azucarillos y aguardiente, Pas-doble.—2.ª fantasia de l'opereta

«Filibustiere».—3.ª Marxa árabe.—4.ª wals «Trece».

Cansat de probar específichs sense cap resultat, l'únic que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESC SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

LA ACTIVA

Servey diari d'encàrrechs de Tarragona a Barcelona y viceversa

BOXÓ Y FORÇADA

Direcció Central a Tarragona: Carrer de l'Unió, 7 (fins las 4 de la matinata) y carrer de la Nau, 9, fuster. A Barcelona: Portaferriera, 23, porteria y carrer d'Urgell, 25, baixos.

Cervesa

de primera qualitat, se serveix a preus reduhuts en l'acreditat establiment

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de tolas classes, marcas de primera y preus econòmichs.

Ibarra y C.^a de Sevilla

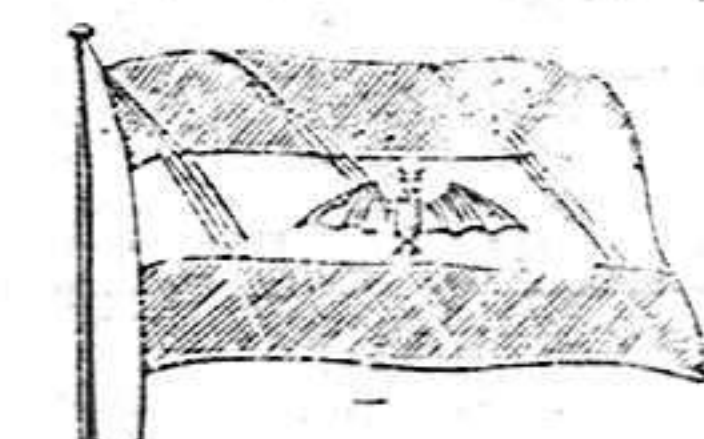
Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Passages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo día 5 de Maig lo vapor **Cabo Creus**, son capitá don Victoriano Beytia, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports. Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

LINEA DE VAPORS SERRA PERA LIVERPOOL

Lo día 3 de Maig sortirà d'aquest port lo vapor **Maria**. Admet càrrega y'l despatxa son agent don Modest Fénech.

Compañía Valenciana de Navegació

Linia regular de grans y ràpits vapors

ENTRE

Espanya, França è Italia

Vapors de la Compañía

Segundo, Alcira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Devia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella** y **Génova** los dimars de cada setmana esca-la quinzenal a **Liorna**.

Pera **Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cadiz y Huelva** los dijous de cada setmana. Viatges extraordinaris a **Marsella** y **Niza**.

S'admet passatge y càrrega a nolits reduhuts. S'admet càrrega ab nolit seguit y coneixement directe pera New-York, Nápolis, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, at trasbordo a Génova.

Agent: **D. Román Musolas**

Carrer d'Apodaca, 38.—Tarragona.—Teléfono, núm. 34

Pastillas Morelló

Obren per inhalació dels agents antisèptichs, anti-catarrals y anti-asmàtichs que's desprenen mentres van desfente per la boca. Curan la TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFEGH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, etc., etc. Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

L'ESPERANSA

Companyia anònima de segurs a prima fixa

Capital social: 5.000.000 de pessetas

Consell d'Administració

President.....	Don Joseph Ciurana y Cabré
Vis-president.....	Don Pere Company y Molins
Administrador general.....	Don Bonifaci López Muñoz
Idem idem suplent.....	Don Pere Rius y Fàbregas
Vocals.....	Don Joan Rovira y Palau
	Don Vicens Piera y Brils
	Don Joseph M. ^a Lorjurt y Barbany
	Don Felip Durán y Piqué
	Don Vicens Aldrofeu y Prats
Gerent.....	Don Edelmir Borrás y Lozano
Secretari general.....	Don August Vidal y Parera
Inspector general.....	Don Lluís Massó y Simó

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

Delegat a la provincia de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrando

TALLERS d'Arts Sumptuarias

DE FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias. Projectes y presupuestos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la mellor y més agradable

Unica que conté'l 80 per 100 d'oli de fetge de bacallá y glicerofosfats y hipofosfats de calcs y de sosa.

Aprobada y recomenada pels Colegis de Metjes y Farmacèutichs de Barcelona, mitjant l'anàlisis dels Srs. Drs. Bonnet, Catedràtichs de Farmacia de Madrid y Codina Länglin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenvolupament físich, creixensa d'ossos y surtida de las dents. Necessaria als nens, embrassadas, vells y personas débils; pera las enfermetats consuntivas, convalescencia, diabetes, tos, catarros, tísiss, escrófulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la llet y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas: A Tarragona, Major, 14

ACADEMIA CABBO
DIBUJ-PINTURA ART. DECORATIV
Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe era noys: De set a dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.

DIBUJ.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bo, que resisteix tota proba al tevall d'un canaló.

Además, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrian fer melló, apropiat per regalos; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastons, pirassols de totas menas que són molt baratq y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions

DE

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 28, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existencia a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totas las obras de **Literatura, Ciencia y Arts** de las principals casas editorials d'Espanya ja sia per quaderns semanals o a plassos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBÉ A LA

Biblioteca popular de L'Avenç y a la Ilustració Catalana	
Ilustracion Artistica,	La Moda Elegante ilustrada,
Album Salon,	Salon de la Moda
Ilustracion Española y	La Ultima Moda.
Americana	

y a tota classe de **Ilustracions, Periódichs** y **Revistas** francesas, inglesas y alemanas.

La Confiansa

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESCH BOVE

Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÁ)

TARRAGONA

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

ST. AGUSTI, NÚM. 21. PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Gran fábrica de braguers
34, Unió, 34
Herniados (TRENCATS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y práctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.

Especialitat en lo bragner Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenaduras.

Grans existencias en bragnerets de goma pera la curació radical de las trenaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèxela, tant per los generos de son catàlech com per los preus reduits.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.

Despullas, tercerilla, etc., grans lligams, etc.

COMISIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—TARRAGONA

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Mendez Nuñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre.....	1'50 ptas.
Fora.....	1'50 »
Extranger.....	2'00 »
Número d'avuy.....	0'10 »

Anuncis a preus reduits

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real, 6, cantonada Rebolledo, 20

En aquesta casa trobará l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sullat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la mellor marca

TARRAGONA

Farmacia Plana

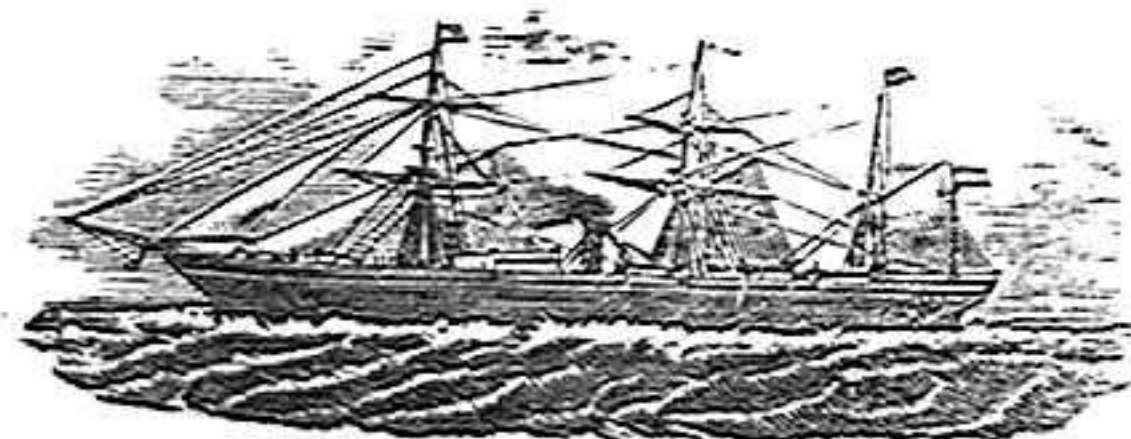
al costat de l'antiga
CASA FIGUERAS

Real, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals

TARRAGONA

Serveys de la Companyia Transatlántica

Linia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 de Abril sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor **Alfonso XIII**, pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 de Mars sortirà de Barcelona, lo 10 de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor **Montserrat**, directament pera Nova-york, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Abril sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **P. de Sarrástegui**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carri de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guanta y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 23 de Abril sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitias lo vapor **I. de Panay**, directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapur y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental de Arca i l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Maig sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo 17 de Abril sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y Valencia.

Linia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Maig sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y alues ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Linia de Tanager.—Sortidas de Cádiz: dillúns, dimecres y divendres. Sortidas de Tanager: dimars, dijous y dissabtes. Pera més informes dirigirse a son agent **D. EMILI BORRÁS**.

Aigua naf SERRA

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la tendre, fresca y esculida del taronger agre y's vend en botelles de 114 de litre al preu d'una pesseta. A l'engrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Reus. A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demandar AIGUA NAF SERRA

OVINO
LECITINA
GIOLI
 Lo mellor reconstituent era combatre ab éxit totas las malalties nerviosas.
 en totas las Farmacias y en casa son autor, Passéig de Gracia, BARCELONA